

Postadresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Kontoradresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Direkte telefon 56203044
www.faxekommune.dk

Dato: 13. august 2025

Sagsnummer:
06.02.03-P19-8-23

Tilladelse til etablering af afløb (med stigbord) ved Langedam Sø i Lystrup Slotspark

Beliggende: Mellem Langedam Sø og Skoverup Bæk st. 3.462

Ejendom: Matrikel nr. 1a, Lystrup Hgd., Kongsted

Faxe Kommune har i 2024 givet tilladelse til omlægning af Skoverup Bæk st. 3.245 – 3.462 i forbindelse med udvidelse af Langedam Sø i Lystrup slotspark. Denne omlægning af Skoverup Bæk blev bl.a. udført for at undgå sammenløb mellem vandløb og sø. Det har efterfølgende vist sig at et grundvandsreservoir syd for søen, forsyner søen med meget mere vand end tidligere forventet.

For at undgå overfladisk overløb fra Langedam Sø til Skoverup Bæk, meddeler Faxe Kommune tilladelse til etablering af et afløb (med stigbord) mellem Langedam Sø og Skoverup Bæk st. 3.462 til fastsættelse af kote for vandspejl i søen på 38,3 DNN.

Tilladelsen til fastsættelse af flodemål meddeles i henhold til bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v.¹, § 11, stk. 1: Vandløbsmyndigheden fastsætter flodemål for alle opstemningsanlæg. Anlæggets ejer afholder omkostningerne ved anbringelse og vedligeholdelse.

Tilladelsen offentliggøres på Faxe Kommunes hjemmeside den 13. august 2025. Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, dvs. den 13. september 2025. Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Du bør bruge Digital Post eller sende/aflevere et fysisk brev, hvis du vil skrive til os. Sådan beskytter du bedst dine oplysninger.

Dine personoplysninger passer vi godt på! Du kan læse om, hvordan vi behandler dine oplysninger, og hvilke rettigheder du har på www.faxekommune.dk.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 834 om vandløbsregulering og restaurering m.v. den 27. juni 2016.

Projekter vedrørende vandløbsregulering er desuden omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter², bilag 2 punkt 10f: Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb. Faxe Kommune har udført VVM-screening af projektet og den 13. august 2025 truffet afgørelse om, at projektet ikke er VVM-pligtigt.

Vilkår for projektet

Generelle vilkår

1. Projektet skal udføres som beskrevet i projektbeskrivelsen i bilag 4.
2. Afstrømning i vandløbet fra opstrøms liggende ejendomme må ikke reduceres som følge af projektet.
3. Denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år.

Udformning

4. Afløbet skal etableres fra østlige Langedam sø til Skoverup Bæk st. 3.462.
5. Det 160 mm plastrør mellem sø og brønd med stigbord skal placeres i bunden af søen, så der kun afledes bundvand.
6. Udløbet til Skoverup Bæk skal placeres 20 cm over den regulativmæssige bundkote på 37,7 DNN.
7. Udløbet til Skoverup Bæk må ikke gøre skade på vandløbets skråninger.

Anlægsarbejdet

8. Anlægsarbejdet skal tilrettelægges, så det nedstrøms vandløb påvirkes mindst muligt. Arbejdet må ikke give anledning til en øget sedimentering eller anden forurening i de nedstrøms vandløb.
9. Projektet må ikke påvirke vandføringsevnen eller de miljømæssige forhold i Skoverup Bæk negativt.
10. Der må ikke udledes forurenede stoffer til vandløbet.
11. Faxe Kommune skal underrettes senest én måned efter arbejdet er afsluttet.
12. Anlægsarbejdet skal følge retningslinjer, der fremgår af Faxe Kommunes "Forskrift nedrivnings- bygge- og anlægsaktiviteter"³.

² Lovbekendtgørelse nr. 4 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) af den 3. januar 2023.

³ <https://www.faxekommune.dk/sites/default/files/2025-03/Forskrift%20nedrivning%20mm.pdf>

Der kan således henvises til disse, hvis der mod forventning skulle opstå gener som følge af anlægsarbejdet.

Skulle der fremkomme spor af fortidsminder under arbejdet skal arbejdet indstilles på det pågældende sted og Museum Sydøstdanmark skal kontaktes på tlf. 70701236.

Hvis der under anlægsarbejdet sker uheld, der medfører forurening eller fare for forurening, eller I støder på forurening, så har I pligt til at kontakte tilsynsmyndigheden⁴.

Redegørelse

Formål:

Formålet med projektet er at undgå overfladisk overløb mellem Langedam Sø og Skoverup Bæk ved at fastsætte en maksimal kvote for søen på 38,3 DNN.

Projektbeskrivelse:

I forbindelse med udvidelse af Langedam Sø og omlægning af Skoverup Bæk i 2024, er der opstået strømning fra et grundvandsreservoir syd for søen, som trænger gennem sandlag og forsyner søen med meget mere vand end tidligere og end forventet.

Da søen således meget hurtigt får et meget højt vandspejl, er der risiko for at jordbarrieren mellem sø og vandløb (på de smalleste steder) kan bryde pga. vandtryk og dermed bliver skyllet ud i vandløbet. Derfor ønskes etableret en afløbsbrønd med et stigbord. Stigbordet placeres så det udleder det kolde og iltrige bundvand med et ø160 mm plastikrør fra søen til stigbordet og videre til Skoverup Bæk. Det regulerer den maksimale kote i søen, og undgår derved overløb direkte fra sø til vandløb.

Den ønskede kote for vandspejlet i søen er 38,3 DVR, som er baseret på målinger af Skoverup Bæk station 3462, som ligger på 37,7 DNN. Da plastikrøret placeres 20 cm over vandløbet bundkote, giver et tilstrækkeligt fald på 40 cm til vandløbet.

Beton brønd på Ø600 mm med stigbord graves ned mellem sø og vandløb. Brønden forbindes med Ø160 mm plastikrør til hhv. sø og vandløb. Afstanden mellem sø og vandløb er omkring 14 meter.

Skoverup Bæk:

Skoverup bæk er et offentligt vandløb, som er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens⁵ § 3. Denne beskyttelse betyder, at vandløbets tilstand ikke må ændres. Der kan i særlige tilfælde gives en dispensation til ændring af tilstanden – typisk hvis det har et naturforbedrende eller rekreativt sigte.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 48 om miljøbeskyttelse af den 12. januar 2024 - § 71

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 927 om naturbeskyttelse den 28. juni 2024.

Vandløbet afvander et område på ca. 4 km². Faldet på projektstrækningen er beskedent på 0,2 promille, hvilket også kommer til udtryk ved ensformig plantevækst og stillestående vand.

Ved indløb under betondækket i st. 3.462 – efter projektstrækningen - er der dog et pænt fald og fine fysiske forhold på strækningen før og efter Lystrupvej og til udløbet i Faxe Å. Der er bl.a. konstateret en bestand af naturlig ørredyngel på strækningen ved Lystrupvej.

Skoverup Bæk er ikke udpeget i de statslige vandområdeplaner 2021-27, og er derfor ikke målsat efter disse. I de tidligere regionplaner har vandløbet været Vandløb med B3-målsat: karpefiskevand, vandløb med fiskeinteresser hvor der accepteres en noget mindre fysisk variation.

Tidsplan:

Projektet forventes udført sensommer/efterår 2025.

Økonomi:

Omkostningerne til projektet afholdes af Lystrup Gods.

Kommunens vurdering af projektet

Miljømæssig vurdering

Overløb af vand fra søen til vandløbet forværrer flora og fauna i vandløbet. Den højere temperatur i vandet fra søens overflade kan ikke indeholde lige så meget ilt som koldt vand fra søbunden. Tilførsel af alger fra søens overfladen kan føre til alge opblomstring og forværre iltforholdet i vandløbet. Organisk materiale i form af planterester som overføres til vandløbet, vil yderligere belaste vandløbet med større omsætning og dårligere iltforhold og vandføring.

Ved at lede koldt og iltholdigt vand fra bund søen til vandløbet via stigbordet, vil den økologiske tilstand blive bevaret i vandløbet.

Da afstrømningen og forholdene i Skoverup Bæk ikke ændres væsentligt, er det kommunens vurdering, at projektet ikke ændrer tilstanden i vandløbet og at der derfor ikke skal meddeles en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Hydraulisk vurdering

Ifølge det gældende regulativ for Skoverup Bæk er vintermedianmaksimum på 98 l/s pr. km² i vandløbet. Oplandet til Skoverup Bæk station 3.462 er på omkring 4,7 km² og giver derfor et vintermedianmaksimum på 460 l/s.

Den maksimale afstrømningsværdi fra anlægget er på 30 l/s, da der er et fald på 40 cm over en strækning på 14 meter og rørdimensionen er på 16 cm i diameter.

Den maksimale afstrømningsværdi fra anlægget er 6,5% af vintermedianmaksimum for vandløbet. Vi vurderes derfor at anlægget ikke har en væsentlig afstrømning, som vil påvirke tilstanden i vandløbet.

Natura 2000-områder og særligt beskyttede arter

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen⁶, at der for alle planer og projekter skal foretages en vurdering af, hvorvidt den påtænkte plan eller projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have en påvirkning ind i Natura 2000-området.

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 161 ”Søer ved Bregentved og Gissselfeld” er beliggende ca. 5 km. fra projektområdet. Området er særligt blevet udpeget som fuglebeskyttelsesområde for, at beskytte de ynglende rørhøge i området søer. Derudover er to af søerne, Sø Torup Sø og Ulse Sø, desuden udpeget som habitatområde for naturtypen næringsrig sø. Rørhøge yngler i området vådområder hvor der findes veludviklede rørskov. Derudover benytter de sig af de dyrkede marker, enge og græsarealer til at fouragerer.

Herudover løber Skoverup Bæk det målsatte vandløb Faxe Å, som ca. 10 km. fra projektområdet udmunder i Faxe Bugt. Udløbet ligger knap 4 km. nord for Natura 2000-område nr. 168 ”Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund”. Dette Natura 2000-område er særligt udpeget for at beskytte en lang række af marine og kystnære habitatnaturtyper. Området tiltrækker en lang række af ynglende- og trækkende fugle, som benytter området som rasteplads på deres vej nord- eller sydover. Her ses bl.a. Lille Skallesluger ofte overvintrende i større søer og langs de beskyttede vige i Præstø Fjord.

Vi vurderer, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper eller arter på udpegningsgrundlagene på grund af projektets meget lokale påvirkning og den store afstand til de nærmeste Natura 2000-områder.

Bilag IV

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Disse arter er beskyttet både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. For bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder.

Springfrø

Springfrøen er ikke specielt kritisk i sit valg af ynglevandhuller, men ses overvejende i relativt lysåbne og ikke alt for forurenede vandhuller. Springfrøen foretrækker vandhuller beliggende i eller nær løv- eller blandingsskove, men kan også findes i fx markvandhuller. Arten findes ofte ynglende i de samme vandhuller som de to andre brune frøer butsnudet frø og spidssnudet frø. Som mange andre frøer undgår helst vandhuller med fisk eller ænder, der kan æde ynglen.

Uden for yngletiden opholder frøerne sig langt væk fra ynglevandhullet, ofte mellem 100-700 meter væk, og gerne i lysåbne arealer i løvskov. De

⁶ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

kan dog også forekomme på blandt andet græsmarker, i skovbryn og i haver. Den klarer sig derfor bedre end de andre brune frøer i landbrugsområder med få og spredte vandhuller, fordi den kan vandre lange strækninger hen over markerne.

Springfrø overvintrer på land og vandrer til vandhullerne allerede fra februar måned. Hannerne vandrer dertil først, og hunnerne vil i reglen først ankomme fra starten af marts. Æggene lægges omkring 1. april, og klækkes efter 20-50 dage. Frøerne går på land i begyndelsen af juli. Den overvintrer på land i Danmark og går i dvale sidst i oktober.

De største trusler mod springfrøen er opfyldning, udtørring og forurening af deres vandhuller, men også tørlægning af rørsumpe og omlægning af løvskove til nåleskov, hvormed frøernes opholdssteder på land forsvinder. Tilgroning og udsætning af fisk også med til at forringe deres levesteder.

Ved projektet reguleres søens vandspejl ved at aflede vand fra bunden ved en maksimal kote. Dette vurderer vi ikke påvirker springfrøen, da projektet ikke vil ændre søens naturlige vandstand.

Projektet vurderes derfor ikke at påvirke springfrø eller andre padder optaget på Habitatdirektivets Bilag IV negativt.

Flagermus

Flagermus er vidt udbredt i Faxe Kommune, hvor de primært er tilknyttet de gamle godsejerskove i kommunen. Derudover lever flere arter af flagermus i gamle bygninger. Flagermus fouragerer primært langs landskabelige ledelinjer såsom skovbryn, vandløb og læhegn.

Der er tidligere fundet flere arter af flagermus i skovene omkring Lystrup og Jomfruens Egede Godser, og det er vores vurdering, at der lever flagermus nær projektområdet. Da der ikke fældes træer, men det gennem regulering af flodemål forsøges at bevare de gamle egetræer ved søen, vurderer vi at projektet ikke har påvirkning for flagermus.

Offentlig høring

Projektbeskrivelsen har været i de lovpligtige 4 ugers offentlig høring på kommunens hjemmeside frem til den 16. juli 2025. Vi har ikke modtaget hørings svar.

Hvis I skulle have spørgsmål eller bemærkninger til tilladelsen eller projektet i øvrigt, så kan jeg kontaktes på telefon 56 20 30 46 eller mail pelfa@faxekommune.dk.

Med venlig hilsen

Pelle Nielsen
Natur- og vandløbsmedarbejder

Bilag

Bilag 1: Kopister
Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Oversigtskort
Bilag 4: Ansøgning

Bilag 1: Kopi af denne afgørelse er sendt til

Lystrup og Jomfruens Egede gods – Ejer af matrikel Nr. 1a, Lyngsted Hgd., Kongsted

Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Faxe	faxe@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk
Friluftsrådet	Faxe@friluftstraadet.dk
Friluftsrådet Region Øst	lokalraad@friluftstraadet.dk
Miljøstyrelsen Storstrøm	sto@mst.dk
Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk
Pionerer I Vandløbspleje	slagtersj@gmail.com
Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk
Sportsfiskerforbundet Sydsjælland	sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
Sportsfiskerforbundet v/ Lars Thygesen	lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Bilag 2: Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁷. Du skal sende din klage senest fire uger efter, at afgørelsen er modtaget.

Du må ikke udnytte tilladelsen, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Du klager via Klageportalen, som du finder i et link på forsiden af [Nævnenes hus](#). Du skal logge på portalen med dit NemID. Klageportalen sender automatisk klagen vider til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Du betaler med betalingskort i Klageportalen. Du får gebyret tilbage, hvis du får helt eller delvist medhold i klagen.

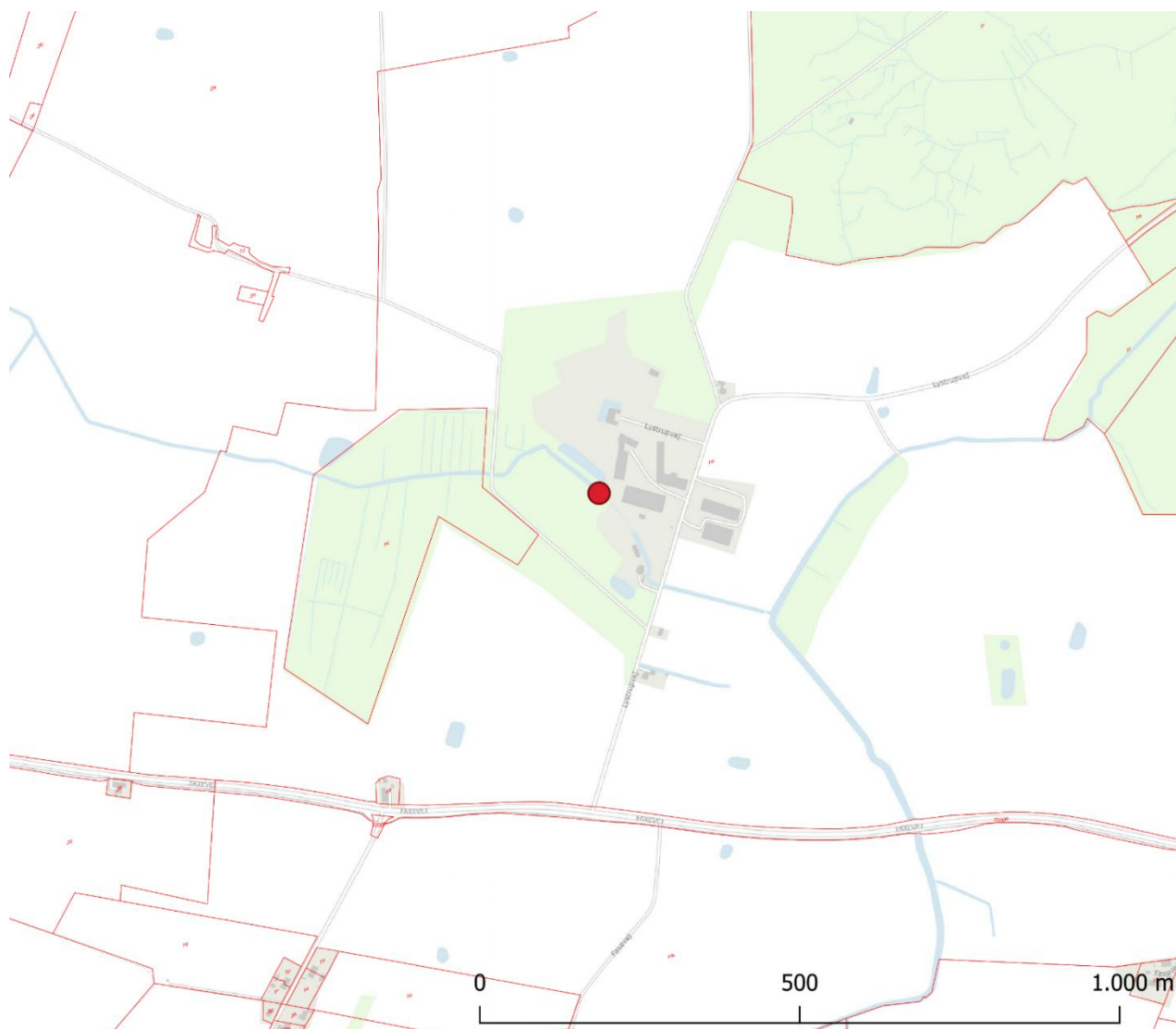
Klageberettigede efter vandløbsloven er:

- Den, afgørelsen er rettet til,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund er klageberettigede på større sager om vandløbsregulering, -vedligeholdelse og -restaurering.

Du er velkommen til at ringe til afdelingen på tlf. 56 20 30 64, når klagefristen er udløbet. Du får kun besked herfra, hvis der er modtaget en klage over afgørelsen.

⁷ Ifølge § 80 i vandløbsloven.

Bilag 3: Oversigtskort

Bilag 4: Ansøgning

8. MAJ 2025

Til Faxe Kommune – Natur & Miljø

Att.: Vandløbsmyndigheden

Ansøgning om etablering af stigbord i nyetableret sø ved Lystrup park

Lystrup og Jomfruens Egede godser ønsker hermed at ansøge om tilladelse til at etablere et stigbord i den østlige ende af den nyetablerede sø beliggende ved Skoverup Bæk.

Søen blev gravet i efteråret 2024 og har ingen synlige tilløb.

Til vores store overraskelse har søens vandstand fortsat med at stige – også gennem det usædvanligt tørre forår 2025. Dette har medført, at de 300–400 år gamle landskabsege, som står på holme i søen, nu er i fare for at blive oversvømmet i en grad, der kan skade deres rodnet og i værste fald medføre deres død. Disse træer udgør en uerstattelig del af det historiske landskab, og vi ser det som afgørende at sikre deres overlevelse.

Vi ønsker derfor at etablere et stigbord, så vandstanden i søen kan reguleres på forsvarlig vis. Dette vil samtidig være med til at sikre, at søen ikke gennembryder jordvolden mod Skoverup Bæk.

Efter dialog med Swecos geologiske afdeling har vi fået konstateret, at området er præget af et cirka 25 meter tykt lerlag, hvorover der ligger et smalt sandlag. Det vurderes, at der syd for søen findes et større grundvandsreservoir, som skubber vand gennem dette sandlag og dermed kontinuerligt forsyner søen – også uden betydelig nedbør. Dette forklarer den vedvarende tilførsel af vand til søen.

Efter samråd med vandløbsmedarbejdere i Faxe Kommune ønsker vi, at det påtænkte stigbord placeres, så det udleder det kolde bundvand fra søen. Dette vil være til gavn for Skoverup Bæks økologiske tilstand, da det sikrer en køligere og mere iltrig vandtilførsel.

Vedlagt ansøgningen findes en teknisk tegning af det ønskede stigbordssystem, som viser et indtag ved søens bund, en betonbrønd med stigbord, og udløb til Skoverup Bæk, samt placeringen af stigbordet. Luftfotos er taget i marts 2025, hvor søens høje vandstand ses.

Den ønskede kote for vandspejlet i søen er 38,3, hvilket er baseret på målinger af Skoverup Bæks station 3462, som ligger i kote ca. 37,7. En forskel på ca. 60 cm vurderes nødvendig for både at sikre egenes trivsel og give tilstrækkeligt fald til vandløbet.

Vi håber på en positiv behandling af vores ansøgning og står naturligvis til rådighed for supplerende oplysninger eller en besigtigelse, hvis dette ønskes.

Med venlig hilsen,

Lasse Rasmussen

Skovfoged og godsfuldægtig
Lystrup og Jomfruens Egede godser

